Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U21-005632	Datum	
Uw brief		Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp:	Toelichting op de Jaarrekening 2020 en 1ste Concernbericht Sociaal Domein	Cluster	BD/Financiën,	Bijlage(n)	Sociaal domein nadere toelichting

Beste leden en burgerleden,

Op 27 mei 2021 is tijdens de raadsvergadering bij de bespreking van het 1ste Concernbericht (hierna: 1e CoBe) 2021 een nadere analyse van het sociaal domein toegezegd.

Inleiding
In deze nadere analyse informeren wij u over de uitgangspunten die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van het 1e CoBe voor het sociaal domein. We lichten dit toe op de onderdelen WMO, Werk en Inkomen en Jeugd. Met name gaan we in op de duiding van de structurele en incidentele verschillen tussen de jaarrekeningresultaten en de begroting 2021. In 2020 bedroegen de totale lasten van programma 2: 135 miljoen euro, dit is 52% van de totale begroting. De afwijking die in de jaarrekening wordt toegelicht bedraagt 5,1 miljoen euro. Dat is 3,8% van de totale sociaal domein begroting.

Uitleg incidenteel en structureel conform BBV
Tijdens de behandeling van het 1e CoBe 2021 is gevraagd om een nadere uitleg bij de bepaling van structurele en incidentele posten zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening 2020. De omvang van de incidentele posten op het sociaal domein in de jaarrekening is beperkt, waardoor de vraag ontstaat waarom het overschot op de structurele posten zich niet vertaalt in een verlaging van de begroting 2021.

Structurele baten en lasten zijn conform het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) baten en lasten die jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren. Als voorbeeld kan hierbij worden aangehaald de inkomsten vanuit de Algemene Uitkering. Het betreft een structurele baat die jaarlijks in omvang kan variëren.

Incidentele baten en lasten betreffen volgens het BBV, die posten die het begrotings- en rekeningsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken die het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben. Bijvoorbeeld de baten uit incidentele verkopen van woonwagenstandplaatsen.

Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom
Contact: www.bergenopzoom.nl

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
I www.bergenopzoom.nl

T 140164
F (0164) 24 53 56
KvK 20169091

B nv BNG rek. nr. 28.50.00.942
B IBAN: NL41BNGH 0285000942
B BIC: BNGHNL2G

Bergen op Zoom, gemeente op de Brabantse Wal

Toelichting op de afwijkingen
In de excel-bijlagen worden per productgroep de verschillen in de jaarrekening 2020 geduid voor de structurele en incidentele componenten. Ook wordt het verschil tussen de jaarrekening 2020 en de begroting 2021 (vóór de wijzigingen uit het 1e CoBe) zichtbaar gemaakt.

- Wmo

Het begrote saldo baten en lasten in 2021 is lager (voordeel) dan de realisatie in de jaarrekening 2020. Daarmee geeft de realisatie 2020 mede gelet op de onzekerheden geen aanleiding om de begroting 2021 in het 1e CoBe te verlagen. Deze onzekerheden betreffen:
* Open eindregelingen waarbij nieuwe instroom onvoorspelbaar is maar met grote bedragen gepaard kan gaan
* Achterstanden in werkvoorraad maatwerkvoorzieningen, deze worden in 2021 ingelopen waaruit extra uitgaven volgen
* Prijsstijgingen
* Lange termijn effecten Corona

- Werk en Inkomen

Het begrote saldo baten en lasten in 2021 is hoger (nadeel) dan de realisatie in de jaarrekening 2020.
In de jaarrekening 2020 zit een *incidenteel* voordeel van € 1 miljoen. Het voordeel dat gezien wordt in de jaarrekening 2020 als *structureel* kent verschillende oorzaken zoals aangegeven in de excel-bijlage.
Een voordeel op de uitgaven Bijstand Levensonderhoud zorgt voor een nadeel in de baten van Bijstand Levensonderhoud (rijksbijdrage BUIG) omdat deze gedurende het jaar ook met de conjunctuur meebewegen. Mede gezien de verwachte Corona-effecten op het aantal bijstandsgerechtigden kan het voordeel van 2020 niet vertaald worden naar een voordeel in 2021 en latere jaren. De ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden laat een toename zien vanaf 2019. Het aantal bijstandsgerechtigden was in maart 2019: 1.848, in maart 2020: 1.890 en in maart 2021: 1.935.
De voordelen op de structurele budgetten betreffen fluctuaties die grotendeels Corona gerelateerd zijn waardoor we mede gelet op de onzekerheden (verwachte lange termijn Corona-effecten en het feit dat er sprake is van een open eind regeling) in het 1e CoBe 2021 geen voorstel doen om de begroting te verlagen.

- Jeugd

Het begrote saldo baten en lasten in 2021 is hoger (nadeel) dan de realisatie in de jaarrekening 2020.
In de jaarrekening 2020 zit een incidenteel voordeel van € 0,5 miljoen. Het voordeel dat gezien wordt in de jaarrekening 2020 als structureel betreft fluctuaties op deze structurele uitgaven.
In het 1e CoBe hebben we geen bijstelling naar boven of naar beneden voorgesteld vanwege de volgende onzekerheden:
- open eindregeling waarbij de kosten per cliënt voor enkele vormen van zorg hoog zijn (kleine verschillen in cliëntaantallen hebben een groot effect)
- lange termijneffecten Corona
- de ontwikkelingen bij Gecertificeerde Instellingen (GI's) (bijv. kosten voor verbeterplan JBB)
- tariefsverhoging met terugwerkende kracht tot 2020

De onzekerheden betreffen met name cliëntenaantallen, waarvan de reële verwachting is dat deze zullen toenemen (mede als gevolg van Corona). Het effect van het met terugwerkende kracht aanpassen van de tarieven is nog niet in te schatten. Op korte termijn komen we met informatie over de ontwikkelingen bij de GI's . Uiteraard hebben deze tariefsverhogingen een structureel en meerjarig effect.

Toelichting op de systematiek van prognoses
De begroting van het sociaal domein wordt opgesteld op basis van realistisch ramen. Dit wil zeggen dat er begroot wordt op basis van een prognose. Om meer inzicht te geven hoe deze prognoses tot stand komen, worden deze hieronder toegelicht.

- Wmo

Prognose op basis van de afgenomen zorg in het voorgaande jaar, aangevuld met de stijging van de kosten als gevolg van nieuwe prijsafspraken en rekening houdend met de verwachte trend in zorgaanvragen en vergrijzing.

- Jeugd

Prognose vindt plaats op vergelijkbare wijze als bij de Wmo. Een uitzondering zijn de zorgtrajecten waarbij we 50% betalen bij aanvang en 50% achteraf bij succesvol afronden van het traject. Hierbij houden we rekening met deze systematiek in de prognose (lopende verplichtingen).

- Werk en Inkomen

Prognose van de bijstandsuitkeringen is gebaseerd op de prognoses van onderzoeksbureau Berenschot en voor de ontvangsten van de BUIG hanteren we het uitgangspunt dat het structurele voordeel dat we zien in voorgaande jaren ten opzichte van de lasten zich ook in 2021 voordoen.
Voor de prognose van de uitvoeringskosten van werk en inkomen zijn we gebonden aan de begroting van de ISD Brabantse Wal die deze voor de gemeente uitvoert. Dit geldt ook de kosten van de sociale werkvoorziening die wordt uitgevoerd door de WVS.

Mutaties 1e CoBe 2021 sociaal domein
In het 1e Cobe 2021 zijn wel mutaties op het sociaal domein opgenomen voor in totaal € 2,1 miljoen verhoging van de uitgaven. Het betreft hier voornamelijk zaken die specifiek betrekking hebben op 2021 (geen meerjarige ophoging van de budgetten). Enerzijds Corona, anderzijds ‘Brede aanpak dak- en thuisloosheid’ waarvoor we van het Rijk eenmalig extra middelen hebben ontvangen.

Recente ontwikkelingen
De lange termijngevolgen van Corona op Wmo, jeugd en werk en inkomen zijn nog niet duidelijk, maar worden wel verwacht. Te denken valt hierbij aan de gevolgen zoals eenzaamheid onder jongeren en wegvallen coronasteun. Op 2 juni 2021 is landelijk bekend geworden dat de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft geleid tot een hogere bijdrage van het Rijk voor jeugdzorg van € 1,3 miljard, alleen voor 2022. De verwachting is dat voor de jaren daarna er ook substantiële bijdragen volgen. Het huidige demissionaire Kabinet heeft aangegeven dat, voor de periode na 2022, één en ander aan het volgende kabinet wordt overgelaten.

Op basis van de bovenstaande toelichting zien wij geen aanleiding om een voorstel aan uw gemeenteraad voor te leggen.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris, burgemeester,

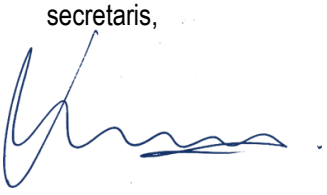

Dhr. J.L.A.M. Rutten Dhr. dr. F.A. Petter